

CZU 663.97:658.8.03 (478)

REGLEMENTAREA DE CĂTRE STAT A PIEȚEI TUTUNULUI

P. ȚURCANU, CRISTINA MURZAC
Universitatea Agrară de Stat din Moldova

Abstract. Tobacco is one of the main branches of the agrarian sector of the Republic of Moldova and its potential is not developed sufficiently. That's why it is necessary to modernize it by the means of intensive technologies and introduction of effective mechanisms to support the given branch.

Key words: Agrarian sector, Agriculture, Cost, Free trade zone, Price, Producer, Tobacco.

INTRODUCERE

Ramura tutunului este una din ramurile prioritare pentru sectorul agricol din Moldova, al cărui potențial nu este valorificat pe deplin.

Potrivit estimărilor Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, în 2007 suprafețele cu tutun s-au majorat față de anul 2006 și au atins circa 5.600 hectare, iar pîna în anul 2010, ministerul prognozează extinderea acestor plantații la minim 10.000 ha.

Guvernul va acorda și în continuare o atenție deosebită dezvoltării ramurii tutunului, inclusiv prin subvenționarea producătorilor. Un rol important, în acest context, trebuie să revină, Combinatului Tutun CTC, care urmează să majoreze volumul de investiții pentru creditarea producătorilor, precum și de achiziționare a tutunului pentru exportarea acestuia.

MATERIAL ȘI METODĂ

Pentru studierea acestei probleme, au fost utilizate date referitor la piața de desfacere a tutunului și influența statului asupra reglementării acesteia. Datele examinate au fost selectate de la Departamentul Agroindustrial „Moldova-Tutun” și Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare al Republicii Moldova.

REZULTE ȘI DISCUȚII

Ramura tutunului trebuie modernizată prin implementarea tehnologiilor avansate în domeniu, cultivarea soiurilor de tutun cu o productivitate sporită, diversificarea sortimentului. Șeful Executivului a cerut factorilor de decizie să implementeze, în termene restrînse, un mecanism eficient de susținere a dezvoltării ramurii tutunului.

A fost propus crearea unui consiliu pe produs în ramura tutunului, care, la etapa inițială, va evalua metodologia de creare a prețurilor la tutun și va înainta propuneri argumentate privind măsurile ce se impun pentru stabilirea unor criterii transparente de activitate în sectorul dat. În componența consiliului respectiv urmează să fie incluși reprezentanți ai Asociației Producătorilor de Tutun, partenerilor sociali, ministerelor de profil (Lina Bradu, 2008).

Guvernul propune mărirea taxei de licență pentru importul de articole din tutun de la 20 mii pînă la 2 mln. lei, astfel ar putea fi revigorată ramura de creștere a tutunului. El s-a pronunțat și pentru înăsprirea condițiilor pentru eliberarea licențelor, dar nu a fost susținut de unii membri ai guvernului.

Piața articolelor de tutun în Republica Moldova înregistrează unele lacune de reglementare privind categoriile de produse de tutun delimitate în scopul aplicării accizelor.

Se propune instituirea unui acciz unic la produsele din tutun pentru importatori și producătorii locali, în valoare de cel mult 10% și care se va calcula în funcție de cantitatea de produse vîndută efectiv pe piața internă. Ministerul speră ca aceste acțiuni să aducă venituri bugetare suplimentare de circa 200-250 mln. lei. Reprezentanți ai importatorilor de țigări, care au solicitat anonimul, susțin că acțiunile guvernului urmăresc înlăturarea concurenților de pe piața tutunului și monopolizarea acesteia, fapt ce ar putea conduce la scumpirea țigărilor.

Pozițiile tarifare prevăzute de Anexa la titlul IV al Codului Fiscal nu cuprind o categorie de marfă – „țigaretele”, adică țigaretetele din tutun tăiat învelit în frunză de tutun (Codul Fiscal, 2008).

Această lacună în legislație provoacă apariția unor fenomene nedorite: abateri de la executarea legii fiscale, eludarea de la achitarea accizelor la aceste produse distincte, contrabanda. În lipsa unei reglementări, aceste produse sînt totuși prezente pe piață, fiind comercializate în buticuri specializate amplasate în centrele comerciale mari, fiind, în majoritatea cazurilor, fie nemarcate cu timbru de acciz, fie marcate cu timbre rusești sau ucrainene. Această situație atestă un grad sporit al contrabandei și intrării ilegale a acestor produse în Republica Moldova, fiind aduse prejudicii bugetului de stat, din cauza neefectuării plăților obligatorii: accizele, ș.a. taxe.

Astfel, datorită lipsei de categorie distinctă pentru țigarete, importatorii sînt impuși să le introducă în țară sub o altă poziție tarifară - 240210000, pentru care este prevăzută cota accizului pentru țigările de foi, inclusiv cele subțiri, denumite trabucuri. Însă, această delimitare prin două noțiuni diferite este artificială, deoarece „țigară de foi” și „trabuc” sunt sinonime.

În anexa la titlul IV din Codul fiscal nr. 1053-XIV din 16 iunie 2000 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2005, ediție specială), cu modificările ulterioare poziția tarifară 240210000 se expune în redacție nouă după cum urmează:

240210000	Țigări de foi (inclusiv cele cu capete tăiate), trabucuri (țigări de foi subțiri), conținînd tutun:		
	- țigări de foi (inclusiv cele cu capete tăiate), trabucuri (țigări de foi subțiri), conținînd tutun:	1000 bucăți	1460 lei
	- țigaretetele, conținînd tutun	1000 bucăți	25 lei

Ținînd cont de cele menționate, se propune ca poziția tarifară 240210000 în Anexa la titlul IV din Codul Fiscal să fie expusă în redacție nouă, cu desfășurarea ei în două poziții separate, pentru trabucuri rămînînd în vigoare cota accizului existentă și stabilind pentru poziția „Țigaretete” cota accizului în mărime de 25 lei pentru 1000 buc, adică aproximativ de 3 ori mai mare ca la țigaretetele obișnuite, ceea ce este echitabil pentru acest tip de produs.

Se prevede ca suprafețele plantate cu tutun să fie majorate, iar prețurile de achiziție să fie mai atractive.

S-a început importul de tutun moldovenesc și prima companie care a început să importe este British American Tobacco, care pînă acum a importat aproape o mie de tone de tutun de calitate superioară pentru fabrica sa din Saratov, Rusia. Odată cu ridicarea embargoului de către partea rusă, companiile de acolo au început să acorde o atenție mai mare tutunului moldovenesc.

Prețul de export este de cca. 2 mii USD tona. A fost încheiat un contract pentru 500 de tone de tutun. De această dată este vorba despre compania JTI, care va livra tutunul fabricii sale de țigaretete din Ucraina. De altfel, cele două companii au în portofoliul lor asemenea mărci de țigări cum ar fi „Lucky Strike”, „Kent”, „Dunhill”, „Pal Mall” și „Winston”. Astfel, tutunul moldovenesc a devenit unul din ingredientele acestor mărci celebre.

În general, însă, cea mai mare parte din recolta de tutun moldovenesc este achiziționată de combinatul Tutun CTC, dar și de unii producători mai mici din Ceadâr-Lunga și Orhei. În total, în anul 2007, în Republica Moldova vor fi produse 6 mlrd. de țigarete, cu 20% mai mult decât în 2005. Se pare, însă, că această cantitate nu este suficientă pentru necesitățile interne, deoarece, în anul 2006, Moldova a importat țigări și tutun în sumă de peste 47,8 mil. USD, mai mult cu aproape 10 mil. USD decât în 2005. Aceste cifre denotă că fumătorii din Moldova sunt gata să aloce sume impresionante pentru țigări (<http://www.culiuc.com/archives/2008>).

CONCLUZII

Piața articolelor de tutun în Republica Moldova înregistrează unele lacune de reglementare privind categoriile de produse de tutun. Astfel șeful Executivului a cerut factorilor de decizie să implementeze, în termene restrânse, un mecanism eficient de susținere a dezvoltării ramurii tutunului. A fost înaintată propunerea privind crearea unui consiliu pe produs în ramura tutunului, care, la etapa inițială, va evalua metodologia de creare a prețurilor la tutun și va înainta propuneri argumentate privind măsurile ce se impun pentru stabilirea unor criterii transparente de activitate în sectorul dat.

Se propune instituirea unui acciz unic la produsele din tutun pentru importatori și producătorii locali, în valoare de cel mult 10% și care se va calcula în funcție de cantitatea de produse vândută efectiv pe piața internă.

BIBLIOGRAFIE

1. Bradu, Lina, Tutunul moldovenesc a ajuns în țigări celebre. Magazin economic, nr. 185, 2008.
2. Proiect de lege pentru modificarea și completarea anexei la titlul IV din Codul fiscal, nr. 480, 2008.
3. <http://www.culiuc.com/archives/2008/02/agriculture1.phtml>.

Data prezentării articolului - 29.08.2008